

έκρηξη

Η παρούσα μπροσούρα ξεκίνησε να γράφεται τον Νοέμβρη του '24 και ολοκληρώθηκε, στήθηκε και τυπώθηκε σε 600 αντίτυπα τον Γενάρη του '25. Διακινείται (χωρίς αντίτιμο) χέρι με χέρι και σε καταλήψεις, στέκια και κινηματικούς χώρους, και υπάρχει διαθέσιμη σε ψηφιακή μορφή στο farsofar.noblogs.org.

Ευχαριστώ όλα τα συντρόφια που βοήθησαν με τις διορθώσεις και τα σχόλιά τους, και εκείνα που κουβεντιάζοντας χτίσαμε μαζί κάποιες αντιλήψεις, κομμάτι των οποίων αποτυπώνω με τον δικό μου τρόπο εδώ.

περιεχόμενα

εισαγωγή.....	2
μία σημείωση για την εξουσία.....	5
δυο λόγια για την βία.....	6
1. «αποκάλυψη».....	9
2. τρίτη, τέταρτη, όγδοη... «γενιά».....	12
3. η σακούλα.....	14
4. ψυχολογικοποίηση.....	15
5. τα καταστροφικά «αστόπαιδα».....	17
6. για την αποκατάσταση της πολυκατοικίας.....	20
7. η υπόθεση των Αμπελοκήπων.....	22
αντί επιλόγου – χώρος, πληθυσμός και προδοσία.....	24
βιβλιογραφία.....	27

εισαγωγή

Την 31η Οκτώβρη του '24 σημειώθηκε μεγάλη έκρηξη σε διαμέρισμα στους Αμπελόκηπους η οποία λέγεται πως προκλήθηκε από ακούσια πυροδότηση εκρηκτικής ύλης. Από την έκρηξη αυτή σκοτώθηκε ο Κυριάκος Ξυμητήρης και τραυματίστηκε βαριά η Μ, που βρίσκονταν στο διαμέρισμα.

Ακόμα και αν ο εκρηκτικός μηχανισμός για τον οποίο μιλάνε οι αρχές εξεργάγη κατά λάθος και χωρίς να πετύχει τον όποιο πιθανό στόχο του, ή μάλλον και ειδικά λόγω αυτού, η έκρηξη στους Αμπελόκηπους αποτελεί συμβάν που τάρραξε το κράτος και τους υπερασπιστές του. Τις βδομάδες μετά την έκρηξη ξεχύθηκε στα μέσα μαζικής ενημέρωσης ένας χείμαρρος αρθρογραφίας και τηλεοπτικών δελτίων ο οποίος επιχείρησε να αντιμετωπίσει το αδιανόητο, το ακατάληπτο μίας ενδεχόμενης πράξης βίας έξω από τα όρια της κανονικοποιημένης βίας της κυριαρχίας. Η σχέση του Κυριάκου, της Μ, και άλλων μετέπειτα συλληφθέντων με τον αναρχικό χώρο θα παίζει κεντρικό ρόλο στο πώς το κράτος και οι λειτουργοί του θα επιχειρήσουν να νοηματοδοτήσουν και να προβληματοποιήσουν την έκρηξη που έγινε και την έκρηξη που δεν έγινε – την έκρηξη που θα μπορούσε να είχε γίνει.

...

Το παρόν κείμενο αντλεί αρκετά από το *V- Violence*, μια μπροσούρα των *Flesh Machine*, *Ego Te Pronoco* και φ.δ. που αποδομεί τον κυρίαρχο λόγο για την βία ο οποίος ήρθε σαν απάντηση στο συμβάν¹ της εξέγερσης του '08. Το *V- Violence* είναι μια πολύ εκτενέστερη δουλειά που παίρνει δεκάδες άρθρα της περιόδου και αναλύει τις ιδεολογικές τους προϋποθέσεις και κατασκευές. Αναγκαία, βγήκε και με μία χρονική απόσταση από την εξέγερση, τον χειμώνα του 2010. Το παρόν κείμενο είναι συγκριτικά περιορισμένο στον αριθμό των άρθρων και των δελτίων που αναλύει, από την μία επειδή τα δύο συμβάντα – η έκρηξη των Αμπελοκήπων και ο Δεκέμβρης του '08– δεν έχουν το ίδιο αποτύπωμα στην κοινωνική συνείδηση και την ίδια ανάγκη κρατικής-μιντιακής περιφραξής², και από την άλλη, επειδή θεώρησα σημαντικό να βγει μια αποδόμηση του κυρίαρχου λόγου πάνω στο συμβάν της έκρηξης στους Αμπελόκηπους σε έναν πιο άμεσο χρόνο, ακόμα και ενώ τα πράγματα εξελίσσονται.

¹ Χρησιμοποιώ, αντλώντας από Derrida και Deleuze, την έννοια του *συμβάντος* ως εκείνου του γεγονότος (ή συνόλου γεγονότων) που σπάει μία κανονική χρονική ροή.

² Μέχρι την στιγμή έκδοσης του παρόντος κειμένου (Γενάρης '25), ο κύριος όγκος καθεστωτικού λόγου για το συμβάν φαίνεται να παράχθηκε τις 2 πρώτες βδομάδες του Νοέμβρη.

Έτσι κι αλλιώς, παρ' ό τι τα συμβάντα είναι διαφορετικά, πολιτικοί, παρουσιαστές, αρθρογράφοι και λοιποί υπερασπιστές της κυριαρχίας χρησιμοποιούν και τώρα όμοιες συνταγές περίφραξης της βίας με αυτές που χρησιμοποιούσαν πριν 15+ χρόνια. Δεν παύει παρ' όλα αυτά αυτός ο λόγος να είναι κυρίαρχος, όχι μόνο με την έννοια ότι προέρχεται από το κράτος και τους δημοσιογραφικούς και μη υποστηρικτές του, αλλά και με την έννοια ότι καταφέρνει (αν όχι τελείως, τότε αρκετά πετυχημένα) να μας κατασκευάζει ως υποκείμενα ενός πληθυσμού. Αν τον βλέπουμε να επιστρέφει λοιπόν είναι επειδή λειτουργεί – είναι, όπως θα εξηγήσουμε, ένας λόγος διακυβέρνησης και αντιεξέγερσης, και γι' αυτό έχει σημασία να τον αποδομήσουμε και να τον αφοπλίσουμε.

Πάνω σε αυτή την κατεύθυνση θα υποστηρίξω πως δεν υπάρχουν ««αντιεξουσιαστές»», ««αντάρτες»», ««ένοπλες οργανώσεις»», ή μάλλον πως δεν υπάρχουν με τον τρόπο που κοινώς εννοιολογούνται. Υπάρχουν πρακτικές που σχετίζονται με αυτές τις λέξεις, αλλά αυτό που ο κυρίαρχος λόγος κατασκευάζει πάνω τους είναι κάτι άλλο, κάτι παραπάνω, είναι υποκειμενικότητες: θέσεις με ταυτότητα, με συγκεκριμένη ψυχολογία και επιθυμίες, σκοπούς και επιδιώξεις. Μια πρακτική μπορεί να φέρεται από το οποιοδήποτε. Μια επιθυμία μπορεί να μεταδίδεται μολυσματικά από το ένα άτομο στο άλλο. Για να κυβερνηθούν όμως, οι πρακτικές και οι επιθυμίες πρέπει να συγκεκριμενοποιηθούν, να καταστούν ανιχνεύσιμες και ταυτοποιήσιμες μέσα από την περίφραξή τους σε υποκειμενικότητες.³

Η κυριαρχία (/το κράτος/ ο καπιταλισμός/ η νόρμα) κάνει τα πράγματα καταληπτά με τους δικούς της όρους. Μας παράγει για να μας κυβερνήσει.⁴ Κλει-

³ Με άλλα λόγια, όπως σημειώνει ένα συντρόφι, *το να είσαι «αντιεξουσιαστής», το «αντάρτικο» ή το «ένοπλο» είναι διαδικασίες που μυστικοποιούνται και περιβάλλονται με μύθους, με αποτέλεσμα να αποσπώνται από τον κοινωνικοπολιτικό τους πυρήνα*. Θεωρούμε καλύτερο για τους σκοπούς μας να επικεντρωνόμαστε όσο περισσότερο μπορούμε στις πρακτικές και όχι στους μύθους, τα υποκείμενα και τις ταυτότητες. Για να το κάνουμε αυτό, έχει σημασία να καταλάβουμε το πώς χτίζονται οι μύθοι, τα υποκείμενα και οι ταυτότητες, και να τους αντισταθούμε.

⁴ Όταν γράφω πως η κυριαρχία *κυβερνά*, εννοώ πως οι κοινωνικές σχέσεις και η οργάνωση της ζωής περιορίζονται εντός των σχημάτων της, και αυτός ο περιορισμός συμβαίνει όχι μόνο «από τα πάνω» αλλά και από μέσα. Η κυριαρχία συμπυκνώνεται και λειτουργεί μέσα από θεσμούς, αλλά οι θεσμοί στελεχώνονται από άτομα, και οι κυρίαρχες κοινωνικές σχέσεις αναπαράγονται μέσα από καθημερινές συμπεριφορές που κληρονομούνται στις διαφορετικές κοινωνικές θεσιακότητες και μαθαίνονται μέσα από καθημερινές παιδαγωγικές. Γι αυτό και βάζω την νόρμα πλάι στο κράτος και το κεφάλαιο. «Όταν μένουμε στο κράτος και το κεφάλαιο και μάλιστα τα υποστασιοποιούμε μέσα σε ένα εμμονικό «οι άλλοι»» γράφει η (δ)ιαθεματική, «όχι μόνο ξεπλένουμε τους τρόπους που αναπαράγουμε την πατριαρχία, τον ρατσισμό, και άλλα συστήματα καταπίεσης, αλλά εν τέλει δεν βλέπουμε ούτε τους τρόπους που αναπαράγουμε το ίδιο το κράτος και το κεφάλαιο. Δεν βλέπουμε, για παράδειγμα, το κράτος ως λογική διαμεσολάβησης

δώνει τις πρακτικές σε ταυτότητες, την κίνηση των επιθυμιών, των σκοπών και των επιδιώξεων στην ψυχολογία συγκεκριμένων φιγούρων-καρικατούρων. Ακόμα κι αν αυτό μοιάζει ρηχό, είναι τέτοιος ο βαθμός αναπαραγωγής αυτού του τρόπου αντίληψης του εαυτού και του κόσμου που εμπεδώνεται βαθειά· και η σύνταξη μέσα στον ραβδωτό χώρο⁵ των υποκειμενικοτήτων γίνεται η ίδια μία πολύ κοινή επιθυμία: Η επιθυμία του να θες να είσαι το ένα ή το άλλο υποκείμενο. Να θες να είσαι κάποιο υποκείμενο, παρά κανένα. Η επιθυμία που μας παρακινεί να προσπαθούμε να γίνουμε υποκείμενα με τους δικούς μας όρους, και να βρίσκουμε τα εαυτά μας σε έναν αγώνα δρόμου αυτόνομη παραγωγής-ενσωμάτωσης. Όμως για να καταστήσουμε ακυβέρνητα πρέπει να εξαφανιστούμε.

και ελέγχου, ή το κεφάλαιο ως λογική ανέλιξης και ανταγωνισμού, που εξαπλώνονται πέρα από τους επίσημους θεσμούς, αγγίζοντας τις επιθυμίες, την φαντασία, τις καθημερινές μας πράξεις και επιλογές, μετατρέποντάς τες σε τόπο αναπαραγωγής τους» (από την μπροσούρα *Πιπέρι στο στόμα*).

⁵ «Φανταστείτε οποιοδήποτε πεδίο κοινωνικών σχέσεων σαν ένα πίνακα, όπως το χαρτί μιλιμετρέ που διασταυρώνεται από παράλληλες και κάθετες γραμμές. Ο κρατικός μηχανισμός –όλο το φάσμα των καταναγκαστικών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένης της αστυνομίας, των φυλακών, της επιτήρησης, των πολιτικών, των εταιρικών μέσων ενημέρωσης και άλλων– διατάσσει όλες τις πτυχές των κοινωνικών σχέσεων σε ένα πλέγμα ελέγχου. Η σεξουαλικότητα, για παράδειγμα, διέπεται από κανόνες που κατηχούνται από τις εκκλησίες, τα μέσα ενημέρωσης και την οικογένεια, κι επιβάλλονται από τους νόμους, την αστυνομία και τις κοινωνικές νόρμες. Αυτά τα συστήματα σχηματίζουν ένα αόρατο πλέγμα γύρω μας, με άυλα κάγκελα φυλακής να διαμορφώνουν το περίγραμμα της πραγματικότητάς μας. Ακριβώς όπως τα οδικά δίκτυα καθορίζουν τις διαδρομές που μπορούμε να ακολουθήσουμε από τόπο σε τόπο, αυτό το πλέγμα κατευθύνει τις ενέργειές μας σε ένα μικρό εύρος διαδρομών. Οι Deleuze και Guattari ονομάζουν αυτά τα περιορισμένα πεδία κοινωνικών σχέσεων *ραβδωτό χώρο*». Από το την μπροσούρα *Terror Incognita*, διαθέσιμη στο σάιτ του CrimethInc.

μία σημείωση για την εξουσία

Όπως εξηγούν και στο κεφάλαιο «Μεθοδολογία» στο *V- Violence*, βασικό σημείο στο οποίο στηρίζεται η ανάλυση (και γι' αυτό σημείο μεθοδολογίας) είναι η αντίληψη της εξουσίας ως σχέσης *παραγωγικής*. Στα παραδοσιακά σχήματα, η εξουσία είναι κάτι που καταστέλλει. Αλλά τί καταστέλλει; Κάτι που υπάρχει πριν από αυτήν. Αλλά τί υπάρχει πριν την εξουσία; Κάτι φυσικό, βαθειά αληθινό; Τα μονοπάτια σκέψης που προσπαθούν να εναντιωθούν στην εξουσία μιλώντας για μια προ-εξουσιαστική, αυθεντική φύση θέτουν τους όρους για νέες σχέσεις εξουσίας, για νέα περιθώρια και αντικανονικότητες που πέφτουν έξω από την νόρμα του «φυσικού». Πριν χαθούμε σε αυτά τα μονοπάτια, θα τα εγκαταλείψουμε. Για την δική μας ανάλυση είναι πιο χρήσιμη μία (φεμινιστική, Φουκωική, Ντελεζο-Γκαταριανή) αντίληψη της εξουσίας ως μίας σχέσης που *παράγει* αυτό που κυβερνά (αυτό, δηλαδή, που υπάρχει υπό το καθεστώς της). Τόσο αυτό που υποστηρίζεται και ενδυναμώνεται, όσο και αυτό που περιορίζεται και καταστέλλεται, *παράγονται* εξίσου από την σχέση εξουσίας.

Αυτή την παραγωγική λειτουργία της εξουσίας, και πιο συγκεκριμένα την παραγωγή υποκειμένων, την αντιλαμβάνομαι ως βασικό μηχανισμό της *αντιεξέγερσης* – ενός συνόλου θεωριών και τακτικών των σύγχρονων κρατών που έχουν ως στόχο την πρόληψη και την αντιμετώπιση εξεγέρσεων, μαζικών κινημάτων, και γενικότερα οποιουδήποτε παράγοντα⁶ απειλεί την σταθερότητα της κρατικής εξουσίας και της καπιταλιστικής συσσώρευσης.

Αν την δούμε σαν μία επιθυμητική κίνηση, η εξέγερση είναι σαν μία διάχυτη δύναμη – φέρεται συλλογικά, απλώνεται και μεταδίδεται από άτομο σε άτομο. Στα πλαίσια της αντιεξέγερσης η υποκειμενοποίηση (η παραγωγή υποκειμένων) έχει σημασία γιατί αποτελεί μέθοδο περίφραξης-ενσωμάτωσης του εξεγερτικού στοιχείου. Όντας ακατάληπτα στο πεδίο του λόγου, τα σώματα που φέρουν εξεγερσιακές επιθυμίες και πρακτικές είναι για το κράτος ένας αόριστος κίνδυνος. Όχι λόγω έλλειψης χαρτογράφησης και παρακολούθησης, αλλά λόγω της μεταδοτικής τους δυναμικής. Η υποκειμενοποίηση του εξεγερσιακού στοιχείου στις διάφορες μορφές του «εσωτερικού εχθρού» είναι *περίφραξη*, γιατί το ακατάληπτο της εξέγερσης γίνεται κατανοητό μέσα από τις κατηγορίες του κυρίαρχου λόγου-αλήθειας – περιφράσσεται στις σημασίες του. Και είναι *ενσωμάτωση* γιατί ο αόριστος κίνδυνος εντάσσεται, ενσωματώνεται στην βιο-

⁶ Από την άποψη της κυριαρχίας δεν είναι τόσο σημαντική η διάκριση μεταξύ π.χ. αναρχίας, εθνικού αποσχισμού και θρησκευτικού φονταμενταλισμού, όσο μία πιο αφηρημένη λειτουργία αποσταθεροποίησης.

πολιτική διακυβέρνηση του πληθυσμού – μία διακυβέρνηση που σκοπό δεν έχει την εξαφάνιση του παθολογικού/εγκληματικού, αλλά τον έλεγχό του και τον περιορισμό του ως ποσοστό μέσα στην ευρύτερη στατιστική του πληθυσμού. Χάρη σε αυτή την μετατροπή του από αόριστο κίνδυνο σε συγκεκριμένη υποκειμενικότητα, σε συμπεριφορά προβληματοποιημένη εντός κυρίαρχων λόγων αλήθειας, η κυριαρχία μας σπρώχνει προς μία αποδοχή του εξεγερτικού στοιχείου ως μια ύπαρξη περιθωριακή, αποσυνδεδεμένη από τον ειρηνοποιημένο πληθυσμό.

Πέρα από την παρακολούθηση και την χαρτογράφηση του πληθυσμού λοιπόν, κεντρικό διακύβευμα της αντιξέγερσης αποτελεί η παραγωγή του ως ένα ή περισσότερα υποκείμενα μέσα από τον κυρίαρχο λόγο.

δυσολογία για την βία

Το κράτος, όπως έχει χιλιοεπαναληφθεί, είναι ο θεσμός που διεκδικεί το μονοπώλιο της βίας. Αν επαναδιατύπωνα το παραπάνω μέσα από την αντίληψη της παραγωγικότητας της εξουσίας, θα έλεγα ότι το κράτος δεν διεκδικεί απλώς το μονοπώλιο της βίας, αλλά διεκδικεί το μονοπώλιο στον ίδιο τον ορισμό της βίας.

Σκοπός του κράτους είναι να αναπαράγει τον εαυτό του, τις κοινωνικές δομές εξουσίας και ιεραρχίας και τις σχέσεις εκμετάλλευσης. Δεν είναι λοιπόν τελείως αληθές ότι το κράτος διεκδικεί το μονοπώλιο της βίας, σκέτο. Πράξεις που συνεχώς αναπαράγουν και θεμελιώνουν την επιτήρηση, την επιβολή, την πειθάρχηση, την εκμετάλλευση, τον καταναγκασμό, τον πόνο και τον θάνατο μπορεί να εμπίπτουν εντός της τάξης πραγμάτων της κυρίαρχης κανονικότητας. Δεν έχει σημασία αν αυτές οι πράξεις είναι άμεσα πράξεις του κράτους – π.χ. βομβαρδισμοί, σύνορα, χαρτιά, φυλακές, στρατός, αστυνομία – ή όχι – π.χ. εκμετάλλευση και σφαγή ζώων, οικονομικός εκβιασμός της εργασίας, οικονομικός εκβιασμός του εμπορίου, ξυλοκόπημα μεταναστών, απειλές και επιθέσεις προς γυναίκες και έμφυλα και σεξουαλικά παρεκκλίνοντα, κοινωνική

απομόνωση των τρελών και των ανάπηρων, περιφρόνηση των ηλικιωμένων. Από τη στιγμή που υποστηρίζουν την κοινωνική τάξη και δεν απειλούν να την αποσταθεροποιήσουν, τέτοιες πράξεις μπορούν να χαίρουν της διαφάνειας⁷ του φυσικού, και δεν αναγνωρίζονται ως «βία».

Αν όμως τύχει να αναγνωριστούν ως βία, συνήθως λόγω κοινωνικής κατακράυγής, αυτές οι πράξεις θα (επαν)εννοιολογηθούν ως εξαιρέσεις, με διαφορετικούς τρόπους ανάλογα αν είναι κρατικές ή όχι: Οι μη-κρατικές πράξεις «ρυθμίζονται» ως εξαιρέσεις ακραιότητας: ο βιαστής/γυναικοκτόνος είναι «τρελός» και «τέρας», η εθνικιστική γκρούπα που κυνηγάει μετανάστες είναι «εγκληματική οργάνωση». Η παθολογικοποίηση και η ποινικοποίηση ρυθμίζει το όριο της μη-κρατικής αλλά φυσικοποιημένης βίας, διασφαλίζοντας πάντα την φυσικότητα της κρατικής.

Αν από την άλλη είναι κρατικές οι πράξεις που θα αναδειχθούν κάπως ως βία, ο κυρίαρχος λόγος θα τις τοποθετήσει σε ένα πεδίο αναγκαιότητας εξαιρέσης: η κρατική βία καταπατά τα πολιτικά δικαιώματα και τις ανθρωπιστικές αξίες προκειμένου να τα υπερασπιστεί, καταστέλλει για να διατηρήσει την ελευθερία, κάνει πόλεμο για να διατηρήσει την ειρήνη.

Η βία, όταν ξεφεύγει από τα επιτρεπτά πλαίσια της κυριαρχίας, προκαλεί μία κάποια ταραχή. Σίγουρα όχι επειδή η έντασή της είναι μεγαλύτερη. Τίποτα δεν μπορεί να συγκριθεί με την δυνατότητα των καπιταλιστικών κρατών να ισοπεδώνουν ολόκληρες πόλεις. Ο αδιανόητος όγκος όπλων και τεχνολογιών θανάτου που παράγεται διαρκώς από τη βιομηχανία του πολέμου, ακόμα και όταν αξιοποιείται επιφέροντας χιλιάδες θανάτους, ανήκει σε μία βία με νόημα: πόλεμος, εθνική ασφάλεια, γεωπολιτικά συμφέροντα κ.ο.κ. Το ίδιο συμβαίνει

⁷ Γύρω από ζητήματα εκπροσώπησης το σχήμα *αορατότητα / ορατότητα* θέτει το κυρίαρχο-κανονικό ως *ορατό*, και το καταπιεσμένο-αντικανονικό ως *αόρατο*. Η ορατότητα εδώ είναι ένα βήμα στην ελεύθερη αγορά του δημόσιου λόγου. Το να είσαι ορατό σημαίνει πως αναγνωρίζεσαι και επιβεβαιώνεσαι. Η εξουσία είναι ένα ζήτημα πρόσβασης στο βήμα, ένα ζήτημα παροχής ή στέρησης του φωτός.

Από μία φαινομενολογική σκοπιά, η εξουσία δεν είναι κάτι που απλώς παρέχει ή στερεί ένα αγαθό, αλλά κάτι που δομεί την σχέση του σώματος με τον κόσμο. Εντός ενός τέτοιου πλαισίου έχουμε το σχήμα της *υπερ-ορατότητας / διαφάνειας*. Εδώ είναι το καταπιεσμένο-αντικανονικό που είναι *υπερ-ορατό*, και το κυρίαρχο-κανονικό είναι *διάφανο*. «Το φύλο, η φυλή, η σεξουαλικότητα, η υγεία, η ικανότητα (και οι διαδικασίες που τα δομούν) είναι κάτι διάφανο για τις κυρίαρχες κατηγορίες, και “φανερώνεται” στις αποκλείσεις και στις παρεκτροπές των μη-κανονικών. [...] Παράλληλα με την περιθωριοποίηση και τον αποκλεισμό (την αορατότητα με την πρώτη έννοια), οι αποκλείσεις από την κανονικότητα γίνονται υπερ-ορατές, στιγματίζοντας και στοχοποιώντας υποκείμενα.» (Από το αυτοπαρουσιαστικό κείμενο της (διαθεματικής, 1/4/2021). Βλέπε επίσης το *A phenomenology of whiteness* της Sara Ahmed (2007) και το *Φυλή, τάξη και οι αντιφάσεις της αρρενωπότητας* του Daniel Mang (διαθέσιμο στο 4ο τεύχος του QVzine).

με την βία των συνόρων, των φυλακών, και όλων των μορφών βίας της κυριαρχίας που ήδη αναφέραμε. Η φυσικοποιημένη βία της κυριαρχίας περιβάλλεται από σημασιολογικές κατασκευές που την κάνουν ταυτόχρονα διάφανη αλλά και προβλεπόμενη.

Όταν ξεφεύγει από τα επιτρεπτά πλαίσια της κυριαρχίας, η βία προκαλεί ταραχή *επειδή δεν έχει ένα ήδη δοσμένο νόημα*. Επειδή, όντας μη φυσικοποιημένη, είναι άμεσα ύπερ-ορατή και βγαίνει εκτός του προβλέψιμου.

Η έκρηξη στους Αμπελόκηπους αποτελεί συμβάν γιατί διέκοψε μια κανονική χρονική ροή: Την 31η Οκτώβρη ένας μεγάλος κρότος ακούστηκε στη γειτονιά και ταρακούνησε τους κατοίκους της οδού Αρκαδίας. Η πολυκατοικία είχε υλικές ζημιές, η Μ τραυματίστηκε βαριά και ο Κυριάκος Ξυμητήρης έχασε την ζωή του. *Αυτά από μόνα τους κάνουν την έκρηξη ένα συμβάν με πολλαπλά νοήματα για διαφορετικό κόσμο*. Θα μπορούσαμε να φανταστούμε αυτά τα νοήματα να συνυπάρχουν ή και να συγκρούονται σε μία ελεύθερη συνδιαλλαγή. Θα μπορούσε, ένα συμβάν δίχως ένα εκ των προτέρων «κοινά» δοσμένο νόημα, να παραμένει πολύσημο, αμφίσημο, και η όποια κοινή σημασία του να είναι ένα κοινωνικό διακύβευμα.

Ο κυρίαρχος λόγος, όμως, οφείλει να προστατεύσει το μονοπώλιο του κράτους στην βία και τον ορισμό της. Για τον κυρίαρχο λόγο, η έκρηξη στους Αμπελόκηπους αποτελεί συμβάν, και μάλιστα βίαιο συμβάν, γιατί η κανονικότητα που διακόπηκε λέει: η κατοχή εκρηκτικών υλικών ανήκει δικαιωματικά στον στρατό, την αστυνομία, τα μεταλλωρυχεία, και στα κουμάντα του είδους που φόρτωνε την αμαξοστοιχία που συγκρούστηκε με τον επιβατικό συρμό στα Τέμπη. Για τον κυρίαρχο λόγο, η έκρηξη στους Αμπελόκηπους αποτελεί συμβάν γιατί η ύλη που εξερράγη ξέφυγε, πρακτικά και νοηματικά, από τον έλεγχο του κράτους.

Πολύ περισσότερο από τον οποιοδήποτε κρότο, τις ζημιές, τον τραυματισμό της Μ και τον θάνατο του Κυριάκου είναι το ενδεχόμενο η εκρηκτική ύλη να είχε ανατιναχτεί κάπου αλλού (σε μέρος μεγαλύτερο, για το κράτος, ενδιαφέροντος), που επιτάσσει στους υποστηρικτές της κυριαρχίας να επιβάλλουν στο συμβάν της έκρηξης στους Αμπελόκηπους το δικό τους νόημα.

1. «αποκάλυψη»

Η άμεση απάντηση του κυρίαρχου λόγου στο συμβάν της έκρηξης ήταν μία προσπάθεια κατασκευής της φιγούρας του άγνωστου δράστη. Κάθε καλός δημοσιογράφος ακολουθεί τον κανόνα των «πέντε W και ένα H» –Who (Ποιός), What (Τί), Where (Πού), When (Πότε), Why (Γιατί) και How (Πώς)– και κάθε καλός δημοσιογράφος, έχοντας καθαρίσει με τα πού-πότε-τί, αναπαράγει ό,τι του πει η αστυνομία και οι αντιπρόσωποι της εκάστοτε κυβέρνησης σχετικά με το ποιός και πώς. (Το «γιατί» είναι μια πιο περίπλοκη ερώτηση. Απαντάται και αυτή, αλλά σε δεύτερο χρόνο, όπως θα δούμε παρακάτω.)

Έτσι έχουμε, για παράδειγμα, τον απολογητή της εξουσίας Βασίλη Λαμπρόπουλο να αναπαράγει στο Βήμα⁸ την γραμμή του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη: «Αποκάλυψη»(!), η έκρηξη στους Αμπελόκηπους συνδέεται μέσω ενός «αόρατου νήματος» με άλλες δράσεις μίας «νέας γενιάς “ανταρτών πόλης”». Το μισό άρθρο αναπαράγει αυτούσια τα λόγια ενός ανώνυμου «υψηλόβαθμου στελέχους της λεωφόρου Κατεχάκη», αλλά και στα σημεία που γράφει με τα δικά του λόγια ο κος Λαμπρόπουλος είναι δύσκολο να ξεχωρίσεις το λεξιλόγιό του από αυτό της αστυνομίας. Μια σειρά από προηγούμενες επιθέσεις αναφέρονται. Στοιχεία για την σύνδεση των συμβάντων, ομολογουμένως, δεν υπάρχουν, αλλά η πρόταση της αστυνομίας-του αρθρογράφου είναι αυτά να αναφερθούν μαζί και το κάθε αναγνώστ να συμπληρώσει μόνο του τα κενά. Τα στοιχεία λοιπόν λείπουν, αλλά ο κυρίαρχος λόγος κάνει δουλειά με ό,τι διαθέτει. Ο λόγος περί «αόρατου νήματος» παραπέμπει σε μια υπόγεια πλεκτάνη που προκαλεί τα «χτυπήματα», ενώ σε όλο το άρθρο, όπως και σε άλλα άρθρα και δελτία πριν και μετά από αυτό, αναπτύσσεται μια γλώσσα που παράγει αντιτιθέμενες πλευρές:

Η πρώτη πλευρά είναι αφαιρετική και συγκαλυμμένη, η δεύτερη συγκεκριμένη. Η πρώτη πλευρά δεν θέλει να είναι «πλευρά». Θέλει να συμπεριλαμβάνει τον αρθρογράφο, το κοινό του, το κράτος, την κοινωνία ολάκερη, πράγμα που για να καταστεί δυνατό θα έπρεπε να παραγραφούν αμέτρητοι κοινωνικοί ανταγωνισμοί, οπότε καλύτερα να μην του δοθεί και πολύ φως⁹. Η γλώσσα επι-

⁸ Λαμπρόπουλος, Βασίλης Γ. *Αμπελόκηποι - Αποκάλυψη: Ήξεραν από το 2022 για τη νέα γενιά «ανταρτών πόλης»*. Το Βήμα, 11 Νοεμβρίου 2024.

⁹ Μία τόσο μεγάλη πλευρά δεν μπορεί να είναι ενιαία. Η προϋπόθεση πως είναι συγκροτείται πάνω σε νόρμες και σε κυρίαρχες θέσεις εντός κοινωνικών ανταγωνισμών. Επειδή όμως το διακύβευμα για την κυριαρχία είναι η παραγωγή ενός μετώπου ενάντια στον «εσωτερικό εχθρό», καλύτερα αυτή η πλευρά να θεωρηθεί ομοιογενής.

κεντρώνεται λοιπόν στην δεύτερη πλευρά, αυτή των υπόγειων συνωμοτών – του αόρατου μεν, θεαματικού δε εχθρού που κάνει «εντυπωσιακές κινήσεις»¹⁰, χτίζει «θηριώδεις»¹¹ «βόμβες μαμούθ»¹² και διαθέτει «διαμερίσματα-“γιάφκες”»¹³. Ο εχθρός ζει μέσα στον πληθυσμό, οι γιάφκες βρίσκονται ανάμεσα στα νόμιμα διαμερίσματα, και το κοινό προετοιμάζεται για να αποδεχθεί ως φυσικές τις συνέπειες του βασικού αξιώματος της αντιεξέγερσης: αφού ο εχθρός είναι μια αόρατη δύναμη, διάχυτη εντός του πληθυσμού, τότε ολόκληρος ο πληθυσμός οφείλει να γίνει πεδίο επιχειρήσεων.

Ο λόγος που χτίζεται γύρω από τις «αποκαλύψεις» επιδιώκει κάτι σαν ταχυδακτυλουργικό κόλπο: με μία κίνηση θέλει: να απαντήσει στο γεγονός της κρατικής αδυναμίας (μία έκρηξη σημειώθηκε, ακόμα και αν δεν πέτυχε κάποιον στόχο), να προβεί σε μία προκαταβολική νομιμοποίηση της γενικευμένης καταστολής που έρχεται, αλλά και να θέσει το παραγόμενο εγκληματικό υποκείμενο ως υπαίτιο για αυτήν την καταστολή. Αν είναι να απηυδύσεις με την μπατσοπολιορκία στην πόλη, ρίξ' τα στους εγκληματίες, όχι τους μπάτσους!

Για να κερδηθούν «οι καρδιές και τα μυαλά» του πληθυσμού, όπως το θέτουν οι ειδικοί της αντιεξέγερσης, για να στραφεί δηλαδή η κοινή γνώμη ενάντια στον «εσωτερικό εχθρό», κεντρικό ρόλο παίζει η κατασκευή της φιγούρας του παραβάτη-εγκληματία, σε αυτή την περίπτωση των «τρομοκρατών», «μελών ένοπλης οργάνωσης» ή «ανταρτών πόλης». Η ενεργοποίηση του αντιτρομοκρατικού νόμου στις δικογραφίες των ως-τώρα (και των όποιων μελλοντικών) συλληφθέντων και η προφυλάκισή τους κάνει άμεση και πραγματική την «αλήθεια» του νόμου, δηλαδή του κράτους. Ο αντιτρομοκρατικός νόμος σε βαφτίζει εχθρό του κράτους, του έθνους, του πολιτεύματος. Η φυλάκιση πριν την όποια δίκη κάνει την απονομή της κατηγορίας ήδη υλική και πραγματική.

¹⁰ Ανώνυμος «υψηλός αξιωματούχος της Κατεχάκη» στο άρθρο του Λαμπρόπουλου *Αμπελόκηποι – Αποκάλυψη*.

¹¹ Χαρακτηρισμός που χρησιμοποίησε σε δήλωσή του για το συμβάν ο Χρυσοχοϊδης. Όπως γράφουν τα σύντροφα από Ρεσόλτο, η έκφραση «θηριώδης βόμβα», «ενώ εμφανίζεται έντονα στη συγκεκριμένη υπόθεση, καθόλου τυχαία σπανίζει από τις περιγραφές των στρατιωτικών βομβαρδισμών που ισοπεδώνουν τη Γάζα, τη Δυτική Όχθη, τον Λίβανο κ.α. Με την υποτίμηση και την αποπολιτικοποίηση της εκάστοτε περίπτωσης να εναλλάσσεται με την αντιστροφή της πραγματικότητας καθώς και με μία βολική για την κυριαρχία επανανομηματοδότηση: ο “κίνδυνος για την κοινωνία” δεν βρίσκεται στους εξουσιαστικούς μηχανισμούς που τη διαφεντεύουν αλλά στους ίδιους τους αγώνες και τις αντιστάσεις της» (από το κείμενο *Σχετικά με την υπόθεση των Αμπελοκήπων, την καταστολή και την αλληλεγγύη*. Δεκέμβριος 2024).

¹² Ανώνυμος «υψηλός αξιωματούχος της Κατεχάκη» στο άρθρο του Λαμπρόπουλου *Αμπελόκηποι – Αποκάλυψη*.

¹³ Την λέξη «γιάφκα» την βρίσκεις σε όποιο καθεστωτικό μέσο και να κοιτάξεις.

Από την στιγμή της απαγγελίας της κατηγορίας και του διαμοιρασμού των αστυνομικών ενημερώσεων στα μμε, και ενώ τα συλληφθέντα υπάγονται με άμεσες διαδικασίες στο καθεστώς κοινωνικού θανάτου της φυλακής, ο δημόσιος λόγος κατακλύζεται από προδικασμένες κατηγορίες. Χωρίς καμία αντίφαση για τη θεαματική δημοκρατία, τα συλληφθέντα συνιστούν ήδη «τρομοκρατική οργάνωση» στα λόγια κυβερνητικών και ιδιωτικών υπαλλήλων¹⁴, άσχετα αν οι νόμοι του κράτους έχουν κάποια κριτήρια για το τί συνιστά μία «οργάνωση» τα οποία πρέπει υποτίθεται να στοιχειοθετηθούν. Άσχετα αν το ίδιο το κράτος έχει ορίσει ως νομική αρχή το τεκμήριο της αθωότητας. Το κράτος ορίζει τον νόμο και την εξαίρεση. Για την προστασία του νόμου, κάποια θα είναι ένοχα μέχρι αποδείξεως του εναντίου.

Σε αυτό το πλαίσιο η δημοσίευση, μια βδομάδα μετά την έκρηξη, των ονομάτων και των φωτογραφιών των πρώτων τριών συλληφθέντων – της τραυματισμένης Μ, και της Δ και του Δ που συνδέθηκαν με το διαμέρισμα – είναι ένα μικρό μόνο κομμάτι της στρατηγικής που ακολουθεί το κράτος και ο κυρίαρχος λόγος. Πέρα από αυτή την πάγια τακτική ψυχολογικού πολέμου στα ίδια τα άτομα, τα φίλα και τα οικεία τους, η σύνδεση των συλληφθέντων, και ιδιαίτερα της Μ με τον «αντιεξουσιαστικό χώρο» θα αποτελέσει μια βάση για τις κρατικές μεθοδεύσεις που έρχονται.

¹⁴ Βλέπε, πχ, το κεντρικό δελτίο του OPEN στις 3 Νοεμβρίου 2024.

2. τρίτη, τέταρτη, όγδοη... «γενιά»

Βασικό επίδικο για την κυριαρχία είναι το συμβάν της έκρηξης στους Αμπελόκηπους να τοποθετηθεί μέσα στα πλαίσια των κυρίαρχων λόγων αλήθειας και των κατηγοριών μέσα από τις οποίες οφείλουμε να αντιλαμβανόμαστε την πραγματικότητα. Αν η έκρηξη στο διαμέρισμα ήταν κάτι ξαφνικό, ανεξήγητο, αντικανονικό, τότε ο κυρίαρχος λόγος του κράτους και των καθεστωτικών ΜΜΕ έχει σκοπό να ορίσει το πώς αυτό το γεγονός πρέπει να ειδωθεί. Ο κυρίαρχος λόγος λοιπόν *προβληματοποιεί* το συμβάν: ορίζει, δηλαδή, τους όρους ενός προβλήματος, και κάνοντάς το ορίζει και τις λύσεις. Ορίζει, με άλλα λόγια, τόσο τα ερωτήματα, όσο και τις απαντήσεις. Με μία κίνηση ο κυρίαρχος λόγος θέτει το ερώτημα «ποιος και γιατί ευθύνεται για την έκρηξη;» και κατασκευάζει το υποκείμενο «νέα γενιά ανταρτών πόλης» ως την απάντηση που θα έρθει να αξιώσει τα ίδια τα μέσα της λύσης του προβλήματος. Τα μέτρα καταστολής αυτού του υποκειμένου είναι η αντιμετώπιση του συμβάντος της έκρηξης που θα (επαν)ενισχύσει την κρατική κυριαρχία.

Το υποκείμενο «αντάρτες πόλης», μέσα στις «αποκαλύψεις» των ημερών εμφανίστηκε ως «νέο», αλλά και με συνδέσεις με τον προϋπάρχοντα αντιεξουσιαστικό χώρο. Οι ανακοινώσεις των κρατικών αντιπροσώπων και η καθεστωτική αρθρογραφία αναπτύχθηκαν πάνω σε αυτά τα σημεία, κάνοντας λόγο για «νέες γενιές». Το υποκείμενο του «αντιεξουσιαστή» ήδη γνωστό στο ελληνικό κοινό ως κάτι ιδιαίτερο και ξεχωριστό από την κοινωνία εμφανίζεται τώρα ως το στοιχείο που εκκολάπτει τον νέο εχθρό. Στις δηλώσεις του στις 4/11, ο υπουργός ΠροΠο Χρυσοχοϊδης έκανε λόγο για «νέα παιδιά» που όπως είναι «τραγικό», «φιλοδοξούν να είναι η τρίτη γενιά τρομοκρατίας». Τέταρτη, πέμπτη, έκτη γενιά, δεν έχει σημασία. Και το 2012 μιλούσαν για «πέμπτη γενιά ανταρτών πόλης»¹⁵. το νέο υποκείμενο τοποθετείται σε μία γενεαλογία τρομοκρατίας για να αντιμετωπιστεί όπως και οι προηγούμενες γενιές: εξαίρεση νομικών δικαιωμάτων, ειδική διαχείριση, ενεργοποίηση του άρθρου 187α.

Ταυτόχρονα με τις υποκριτικές εκφράσεις συμπάθειας προς «τα παιδιά» και τους γονείς τους, ο λόγος του υπουργού καταστολής σχηματίζει μία ξεστρατισμένη νεολαία με τις λάθος παιδαγωγικές (απότοκο του αντιεξουσιαστικού χώρου;) που γίνεται επικίνδυνη. Αφού εκφωνήσει ένα ρητορικό «γιατί;»¹⁶,

¹⁵ Μάλιστα βρίσκουμε το ίδιο κάθαρμα να επαναλαμβάνει και τότε τις γραμμές της Λεωφόρου Κατεχάκη, στο Βήμα: Λαμπρόπουλος, Βασίλης Γ. *Φόβοι της ΕΛ.ΑΣ. για «πέμπτη γενιά» ανταρτών πόλης*. Το Βήμα. 5 Μαρτίου 2012

¹⁶ Η απάντηση θα καθυστερήσει λίγο ακόμα.

μπαίνει στο ψητό: «η τρομοκρατία δεν τελειώνει ποτέ. Ο εχθρός της κοινωνικής ειρήνης και ασφάλειας είναι ο εφησυχασμός»¹⁷. Αλλού¹⁸, στελέχη της ελ.ας δηλώνουν πως η «νεοτρομοκρατία» είναι «σαν τη Λερναία Ύδρα», σαν «χωράφι που θέλει τακτικά ξεχορτάρισμα».

Ποιά είναι λοιπόν η λειτουργία του κυρίαρχου λόγου περί «γενεών»; Είναι η παραγωγή της ιδέας πως μία επικίνδυνη βία συνεχώς παραμονεύει σε μία κατά τ'άλλα μη-βίαη κοινωνία – πως αναδύεται από αυτή ως εγγενής της παθολογία. Σαν χρόνια νόσος είναι πάντα εκεί, κάνει τα κύματά της, αλλά ποτέ δεν αντιμετωπίζεται πλήρως. «Ο εχθρός είναι ο εφησυχασμός». Η μόνη αντιμετώπιση είναι η συνεχής αντιμετώπιση. Η κρατική βία είναι μία εξαίρεση που διατηρεί την κοινωνία ειρηνική, αλλά η εξαίρεση αυτή πρέπει να είναι και μόνιμη κατάσταση.

¹⁷ Το Βήμα. *Αμπελόκηποι - Χρυσοχοϊδης: Απετράπη μεγάλο τρομοκρατικό χτύπημα - Ακατάλληλη η πολυκατοικία*, 4 Νοεμβρίου 2024.

¹⁸ Καλαφάτης, Αλέξανδρος. *Η νέα γενιά της τρομοκρατίας: Παλιοί αρχηγοί, «φρέσκοι» τα νέα μέλη*. iEidiseis. 2 Νοεμβρίου 2024.

3. η σακούλα

Μέσα Νοέμβρη συλλαμβάνεται και προφυλακίζεται και ο Ν. Ρωμανός, τον οποίο οι μπάτσοι συνδέουν με το διαμέρισμα στους Αμπελόκηπους μέσα από ένα δακτυλικό σε μία σακούλα σκουπιδιών.

Εδώ οι «γενιές»! Εδώ να ζυπνάνε οι κατασκευές του υποκειμένου «αντιεξουσιαστής» και τα μαθήματα αντιεξέγερσης της μετα-Δεκεμβριανής εποχής! Οι χιλιάδες εξεγερμένων του Δεκέμβρη του '08 ήταν όλα εν δυνάμει «παραστρατημένα νεολαία» για τον κυρίαρχο λόγο. Στις πλάτες του Ρωμανού όμως αυτή η τραγική φιγούρα προσωποποιήθηκε, όταν συνελήφθη για απόπειρα ληστείας το 2013 και «αποκαλύφθηκε» πως ήταν φίλος του Αλέξανδρου Γρηγορόπουλου, του μαθητή που δολοφονήθηκε από τον ειδικό φρουρό Επαμεινώνδα Κορκονέα στις 6 Δεκεμβρίου του 2008.

Αριστερές πένες έχουν πληρώσει το χρέος τους προς την κυριαρχία. Αντιπολιτευόμενες την κρατική βία μόνο στον βαθμό που είναι «υπερβάλλουσα», επικυρώνουν την παρανομία της κινηματικής αντιβίας, περιφράσσοντάς την, επιπλέον, ως παθολογία: Είναι το ψυχικό τραύμα που προκαλεί η καταχρηστική αστυνομική βία, που οδηγεί κάποια νέα παιδιά σε εγκληματικές πράξεις. Κακές πράξεις, αλλά κατά βάθος καλά παιδιά.

Προφανώς αυτές οι αφηγήσεις είναι εχθρικές. Αποτέλεσαν, τα χρόνια μετά τον Δεκέμβρη, αντιεξεγερτική υποκειμενοποίηση από αριστερό χέρι¹⁹, και προφανώς έρχονται να χρησιμοποιηθούν ξανά τώρα από το κράτος και τους υποστηρικτές του. Την βδομάδα της σύλληψης του Ν. Ρωμανού βγήκαν διάφορα άρθρα για το «ποιός είναι ο Νίκος Ρωμανός»²⁰, την «ιστορία του παιδιού με το Καλάσνικοφ που αγρίεψε νωρίς»²¹, την ιστορία της οικογένειάς του και την φιλία του με τον Γρηγορόπουλο. Έτσι, ο κυρίαρχος λόγος εμπλουτίζει τις σημασιολογικές κατασκευές γύρω από το συμβάν της έκρηξης και την λίστα των συλληφθέντων. Λίστα που θα μεγαλώσει μια βδομάδα αργότερα, με την σύλληψη και προφυλάκιση ενός ακόμη ατόμου, του «26χρονου» στη γλώσσα των μίντια, επίσης με μοναδικό στοιχείο ένα δακτυλικό στην ίδια σακούλα.

¹⁹ Βλέπε και *V – Violence*, σελίδες 19, 46-47, 87-88.

²⁰ π.χ. NewsIt. *Αμπελόκηποι: Ποιος είναι ο 31χρονος Νίκος Ρωμανός*. 19 Νοεμβρίου 2024, ή Το Βήμα. *Αμπελόκηποι: Το στοιχείο που «έκαψε» τον Νίκο Ρωμανό. Τί ψάχνει η Αντιτρομοκρατική*. 19 Νοεμβρίου 2024.

²¹ Μανδηλαρά, Τίνα. *Νίκος Ρωμανός: Η ιστορία του παιδιού με το Καλάσνικοφ που αγρίεψε νωρίς*. Το Πρώτο Θέμα. 8 Νοεμβρίου 2024.

4. ψυχολογικοποίηση

Λίγες μέρες μετά το συμβάν της έκρηξης, η άρχουσα τάξη και οι δημοσιογραφικοί της υπάλληλοι έρχονται να απαντήσουν και το επίμαχο «γιατί», από τα 5 ερωτήματα της δημοσιογραφίας. Καλούνε λοιπόν²² την ψυχολόγο Άννα Κανδαράκη για να ξεσκεπάσουν το υποσυνείδητο του Κυριάκου, της τραυματισμένης και προφυλακισμένης Μ, και όλων όσων το κράτος έχει αποφασίσει να συνδέσει με την έκρηξη και να προφυλακίσει.

Η Κανδαράκη δια φωτίζει το πάνελ και τους τηλεθεατές πως το πρώτο βήμα προς την τρομοκρατία το παίρνουν οι «θυμωμένοι νέοι» που ψάχνουν να βρουν κάπου κοινωνική αποδοχή, «γιατί νιώθ[ουν] σημαντικ[οί] αλλά δεν το λαμβάν[ουν] απ' έξω». Μετά έρχεται ο πρώτος πυλώνας της τρομοκρατίας, σύμφωνα με την Κανδαράκη και τις πηγές της²³: η «αναδιοργάνωση της ηθικής», και ο δεύτερος, που είναι ότι «η λύση για όλα είναι η βία». «Γιατί η τρομοκρατία δεν έχει μέσα τίποτε άλλο παρά μόνο βία».

Στην ίδια πεπατημένη βαδίζει και ο απολογητής της κυριαρχίας Τάκης Θεοδωρόπουλος, κατασκευάζοντας και αυτός ένα υποκείμενο καθαρά απολιτικό και πάνω απ' όλα ναρκισσιστικό. Ο λόγος του, όχι για πρώτη φορά, προσθέτει σε ένα ψυχολογικό προφίλ που δεν είναι απλώς παθολογοποιημένο, αλλά αντικοινωνικό και απεχθές.

Αναρωτιέται λοιπόν, ο κρατικός συνεργάτης: «Ποιοι είναι αυτοί οι άνθρωποι; Και από τι ψυχικά υλικά είναι φτιαγμένοι για να αδιαφορούν για το κοινωνικό τους περιβάλλον; Το μισούν, τόσο ώστε να θέλουν να το σκοτώσουν; Κι αν το μισούν γιατί το μισούν; Το μόνο βέβαιο είναι ότι η νέα μορφή τρομοκρατίας δεν έχει σχέση με την πολιτική, όπως υποστήριζαν διάφοροι για τη “17 Νοέμβρη”. Είναι ένα ψυχολογικό σύνδρομο του οποίου το κίνητρο είναι το μίσος. Μίσος για την κοινωνία που τους γέννησε και τους ανέθρεψε. Μίσος που είναι η άλλη πλευρά του ναρκισσισμού τους. Αισθάνονται ανώτεροι από όλους εμάς

²² Στην εκπομπή «Καλημέρα» του ΣΚΑΪ. Το τμήμα της εκπομπής που αφορά την έκρηξη στους Αμπελοκήπους αναρτήθηκε στις 3 Νοεμβρίου του 2024.

²³ Η διδακτορίσα Κανδαράκη αναφέρεται σε μία «πολύ μεγάλη έρευνα για νέους τρομοκράτες στην αμερική, στο πανεπιστήμιο του Georgetown» που παρουσιάζει την τρομοκρατία «σαν μία πολυκατοικία». Από την υπόλοιπη περιγραφή της Κανδαράκη μας είναι σαφές πως αναφέρεται στο άρθρο *The Staircase to Terrorism – A psychological exploration* του Fathali Moghaddam, το οποίο δεν αποτελεί πρωτογενή έρευνα (και μάλιστα «μεγάλη» όπως λέει η ίδια), αλλά πρόταση ενός θεωρητικού, μεταφορικού σχήματος. Στο πρωτότυπο μάλιστα το μεταφορικό σχήμα δεν είναι «όροφοι πολυκατοικίας» αλλά μια σειρά σκαλιών. Καμία ντροπή!

και επειδή δεν αναγνωρίζουμε την ανωτερότητά τους θέλουν να μας αφανίσουν».²⁴

Δεν πρωτοτυπεί προφανώς. Ο αντιεξεγερτικός λόγος ανακυκλώνεται πάνω στα ίδια μοτίβα, τουλάχιστον όσο αυτά λειτουργούν. Ο αντικοινωνικός ναρκισσισμός είναι ένα από αυτά τα μοτίβα, το οποίο εντόπιζαν και τα σύντροφα του V- *Violence* στον κυρίαρχο λόγο προβληματικοποίησης του Δεκέμβρη, τα χρόνια 2008-2010:

«Ο ψυχαναλυτικός λόγος αλήθειας της αντιεξέγερσης κατασκευάζει συστηματικά ένα υποκείμενο (κουκουλοφόροι), το οποίο διακατέχεται από ένα πάθος για την καταστροφή: “Οι ομάδες εκ συστήματος καταστροφολάγων ολοκλήρωσαν τον κύκλο της βίας με πυρπολήσεις και λεηλασίες ιδιωτικής και δημόσιας περιουσίας”. Πρόκειται δηλαδή για ένα πλήθος επαγγελματιών βανδάλων, ο καθένας εκ των οποίων αντλεί ηδονή από τη καταστροφή κατά έναν ναρκισσιστικό τρόπο, αντιστρέφοντας το κυρίαρχο παράδειγμα του καπιταλισμού: “Στο πρόταγμα ‘καταναλώνω άρα υπάρχω’, αντιτάσσει το κατοπτρικό του είδωλο ‘καταστρέφω, άρα υπάρχω!’”. Πρόκειται, μας λένε, για έναν ηδονισμό που από τη μία επικυρώνει την καταστροφή του δημοσίου, κι από την άλλη εγκαινιάζει μια επιθυμητική αλυσίδα η οποία δεν μπορεί παρά να οδηγήσει στον ολοκληρωτισμό. Σε αυτό το σχήμα, κεντρικό ρόλο έχουν το *εγώ* και το *απόλυτο*, η σχέση των οποίων καταστρέφει το Νόμο του Άλλου που οι αρχιερείς της ψυχαναλυτικής θεώρησης του Δεκέμβρη ταυτίζουν με την κοινωνικότητα».²⁵

Βασική λειτουργία του αντικοινωνικού ναρκισσισμού σαν εξήγηση, σαν απάντηση στο «γιατί» που ψάχνει-κατασκευάζει η κυριαρχία γύρω από το ακατάληπτο συμβάν, είναι η ισοπέδωση οποιασδήποτε υπόνοιας πολιτικής-οποιασδήποτε ένταξης της πραγματωμένης ή ενδεχόμενης βίας σε ένα πολιτικό πλαίσιο αντιβίας.

Επι τούτου, σε επόμενο άρθρο του²⁶ ο Θεοδωρόπουλος εκφράζει την ενόχλησή του με την ταμπέλα «αντιεξουσιαστές» και «αναρχικοί», γιατί είναι ταμπέλα πολιτική με την οποία και «οι ίδιοι» αυτοπροσδιορίζονται. Αντ’αυτού προτι-

²⁴ Θεοδωρόπουλος, Τάκης. *Η Θηριώδης έκρηξη έγινε, κ. Χρυσοχοϊδη*. Καθημερινή, 5 Νοεμβρίου 2024.

²⁵ V - *Violence*, σελίδα 39.

²⁶ Θεοδωρόπουλος, Τάκης. *Ψυχασθενείς Εμπρηστές*. Καθημερινή, 13 Νοεμβρίου 2024.

μάει το «ψυχοσθενείς εμπρηστές» (η ψυχοπαθολογία και το έγκλημα άλλωστε στην κοινωνία μας θεωρούνται φυσικά, και όχι κοινωνικο-πολιτικά φαινόμενα). Δεν μένει όμως εκεί, γιατί η εξήγηση του εγκλήματος ως ψυχοπαθολογία σκέτο μπορεί να έχει την λειτουργία της κανονικοποίησης ενός ευρύτερου φάσματος πράξης. Το να γίνει, πχ, ο γυναικοκτόνος «τρελός» θέτει την γυναικοκτονία ως το «ακραίο» εντός μίας κατά τ'άλλα νομιμοποιημένης σεξιστικής βίας²⁷. Η κυριαρχία όμως δεν έχει τους ίδιους σκοπούς όσον αφορά την σεξιστική και την εξεγερτική βία, έτσι λοιπόν και ο Θεοδωρόπουλος, πέρα από την διάγνωση μίας απολιτικής εγκληματικής ψυχοπαθολογίας, επιδίδεται σε επιθέσεις στην φιγούρα του εσωτερικού εχθρού, ο οποίος δεν είναι αντικοινωνικός μόνο ως ναρκισσιστικός αλλά και στη βάση ότι συμπεριφέρεται αχάριστα και εκ προνομίου. Όχι απλώς ναρκισσιστική βία, αλλά ναρκισσιστική βία από «αστόπαιδα»!..

5. τα καταστροφικά «αστόπαιδα»

«Πρώτα απ'όλα, μια μάνα κλαίει το παιδί της», έλεγε ο ειδικός δημοσίων σχέσεων Πορτοσάλτε²⁸, πριν μπει στο ψητό: «έχουμε μία ομάδα αστόπαιδων»...τα οποία «ζουν καλά»...έχουν «τις σπουδές τους» στην Ελλάδα και σε χώρες του εξωτερικού...και –ρωτάει την τυχαία ερώτηση: «αυτά τα παιδιά ζουν με μία ιδεοληψία να σκοτώνουν άλλους ανθρώπους;». Η ίδια η ορολογία των δημοσιογράφων δεν κρύβει το βασικό τους μέλημα: «θέλω λίγο να φτιάξουμε το *profil*», λέει το σκουπίδι, και το κάνει: «προφανώς ιδεολογικό δεν υπάρχει», «ούτε πολιτική τεκμηρίωση υπάρχει στην τρομοκρατία».

«Θέλεις να ανατρέψεις την κοινωνία, η οποία σε έχει αρκούντως κανακέψει και κακομάθει; Όχι βέβαια. Δεν θέλεις να χάσεις τα οικογενειακά προνόμια, τη δυνατότητα να φύγεις από την κατάληψη του Πολυτεχνείου για να περάσεις ένα διημεράκι στην πατρική μεζονέτα για ένα ντους και ένα φαγητό της προκοπής». «Πάντα αναρωτιόμουν» λέει ο αρθρογράφος, «πώς ζουν όλοι

²⁷ Αποτάσσοντας εκείνη την βία που λόγω κοινωνικών δυναμικών δεν μπόρεσε να συγκαλυφθεί στο περιθώριο της τρέλας, η κουλτούρα της πατριαρχίας συνολικά συντηρείται. Και το κράτος μάλιστα εμφανίζεται ως «αντιπατριαρχικό» αυστηροποιώντας τις ποινές.

²⁸ Άρης Πορτοσάλτε, στις 4 Νοέμβρη 2024 στην εκπομπή «Live You» του ΣΚΑΪ.

αυτοί που ξημεροβραδιάζονται στις καταλήψεις. Πού βρίσκουν τα χρήματα για να φάνε και να αγοράσουν μπίρες για να φτιάξουν τις μολότοφ. Όταν σπουδάζεις στο Βερολίνο, όπως οι λεβέντες που διαμαρτυρήθηκαν προχθές μπροστά στο ελληνικό προξενείο, σίγουρα δεν είσαι άπορος».²⁹

Όπως και στην περίπτωση των εξεγερμένων του Δεκέμβρη η «διάγνωση της αντιεξέγερσης είναι πως η εξεγερτική βία αποτελεί σύμπτωμα του νεοφιλελευθερισμού»³⁰. Ενώ στον Δεκέμβρη όμως ο νεοφιλελευθερισμός λειτουργούσε κυρίως ψυχικά, οδηγώντας σε βία που «επιβεβαιώνει τον ακραίο του ηδονισμό, μέσω της ακύρωσης του Νόμου που εμποδίζει το δρόμο προς την άμεση απόλαυση»³¹, στους Αμπελόκηπους προστίθεται ένα υποθετικό υλικό πρόνομο, και η εξεγερτική βία εμφανίζεται αντεστραμμένη ως ταξικός ανταγωνισμός εκ μέρους των πλουσίων/αφεντικών, ή μάλλον των παιδιών τους. «Το 2008 δεν έκαigan τα αυτοκίνητα του μπαμπά και της μαμάς στα ευγενή προάστια. Έκαigan τις περιουσίες των ταλαίπωρων στο κέντρο. [...] Το μόνο που τους ενδιαφέρει είναι να κάνουν φασαρία και να ξεχωρίσουν. Γεννήθηκαν και μεγάλωσαν σε οικογένειες που τους έπεισαν πως είναι ξεχωριστοί. Το μίσος που τρέφουν για τους αστυνομικούς οφείλεται στην περιφρόνηση του αστόπαιδου απέναντι στον χαμηλόμισθο.»³²

Η προβληματοποίηση αντιθεσμικών πράξεων ως ψυχολογία καταστροφικής αχαριστίας απέναντι στα προνόμια είναι μία πολύ συνηθισμένη τακτική υποκειμενοποίησης του περιθωρίου, είτε αυτό είναι «η νεολαία» (σταθερά από δεκ '50 ως σήμερα), είτε «τα φρικιά» (δεκ '90 κυρίως)· είτε «οι μετανάστες δεύτερης γενιάς» (δεκ '00 και '10 κυρίως)³³, είτε «οι αναρχικοί-αντιεξουσιαστές» (δεκ '70 ως σήμερα), «οι κουκουλοφόροι» (μετά τον Δεκέμβρη του '08), ή «οι καταληψίες» (το είδαμε αρκετά με την Κοινότητα Καταλήψεων Κουκακίου).³⁴

²⁹ Θεοδωρόπουλος. *Ψυχοσθενείς Εμπρηστές*.

³⁰ *V – Violence*, σελίδα 45.

³¹ *V – Violence*, σελίδα 45.

³² Θεοδωρόπουλος. *Ψυχοσθενείς Εμπρηστές*.

³³ Σχετικά με την «αχαριστία» των παιδιών αλβανών μεταναστών στην Ελλάδα βλέπε και την προσούρα με τον τίτλο *Takim / Αχάριστοι: Η μετανάστευση ως έγκλημα, το έγκλημα ως αντίσταση* (Αθήνα, 2018) - <https://ungrateful.espivblogs.net/>

³⁴ Ανά εποχή τα υποκείμενα αλλάζουν, αλλά το ψυχολογικό προφίλ του «καταστροφικού αχάριστου» παραμένει σημαντικό χαρτί του κατεστημένου, ακόμα και πέρα από τις καμπάνιες κρατικού-μιντιακού λόγου. Όταν, για παράδειγμα, πιο πρόσφατα, η ευρεία κοινωνικοποίηση φεμινιστικών και αντιρατσιστικών προταγμάτων στη μορφή της λεγόμενης «κοινωνικής δικαιοσύνης» καταλήγει να δημιουργεί άγχος περί «καταστροφής παραδοσιακών αξιών», βλέπουμε το δημογραφικό των «αχάριστων» να απλώνεται πολύ πέρα από τα μειονοτικά περιθώρια, συμπεριλαμβάνοντας ακόμα και ολόκληρη την γενιά των «μιλένιαλς».

Ο λόγος περί «αχαριστίας» δεν είναι τίποτε άλλο από μία προσπάθεια συμμόρφωσης, στην βάση της υπενθύμισης ενός χρέους απέναντι στην κοινωνία και την οικογένεια. Το δεύτερο έχει σημασία, ως βασικός τόπος-μηχανισμός αναπαραγωγής των κοινωνικών ρόλων και σχέσεων, αλλά και ως μοντέλο για την κοινωνία. Δεν είναι τυχαίο ότι τα «παιδιά» που συνελήφθησαν για την έκρηξη στους Αμπελόκηπους έχουν σχεδόν όλα πατήσει τα 30. Ακριβώς με το να τα θέτει ως «παιδιά» στις ανακοινώσεις των επισήμων και ανεπίσημων κρατικών υπαλλήλων, ο κυρίαρχος λόγος τοποθετεί τα συλληφθέντα –και τον αντιεξουσιαστικό χώρο με τον οποίο τα έχει συνδέσει– εντός οικογενειακών σχημάτων: Σχημάτων γονικών παροχών-επιτήρησης, παιδικής αγάπης-χρέους, εφηβικής επανάστασης, και μίας ενηλικίωσης-ολοκλήρωσης που δεν είναι άλλη από την δημιουργία μίας νέας οικογένειας, δηλαδή την αναπαραγωγή της οικογένειας ως θεσμού.

Κατασκευάζοντάς τα ταυτόχρονα ως επίδοξους κοινωνικούς-οικογενειακούς αποστάτες και ως καλοθρεμμένους μαμάκηδες, ο κυρίαρχος λόγος αποφεύγει οποιαδήποτε ενδεχόμενη κατάφαση προς την αποστασία. Η ανάγκη για επανάσταση είναι αληθινή, οπότε και μια απλή προβολή της επαναστατικότητας μπορεί να δημιουργούσε υποστηρικτικά συναισθήματα. Για να αποφευχθεί αυτό, η επανάσταση πρέπει να έρχεται μαζί με κάτι το ψεύτικο. Τί βρίσκει να πει ο κάθε επίμονος αντεπαναστάτης; Ότι το να λες πως θες τα πράγματα να είναι τελείως διαφορετικά αλλά να μην ζεις τελείως διαφορετικά είναι αντίφαση. Λες και δεν είναι οι τρόποι που πατάμε μέσα στο τώρα που μας κάνουν να θέλουμε να πάμε αλλού. Επομένως, η σύνδεση της φιγούρας του παιδιού-«επαναστάτη» με τον κόσμο-οικογένεια στον οποίο επαναστατεί αποπολιτικοποιείται, και κατασκευάζεται σαν μία θεμελιώδης αντίφαση ανάμεσα στη «πράξη» και το «είναι», σαν θεατρινισμός.

Μέσα από τα παραπάνω, η κατηγορία του «αστόπαιδου» αποτελεί εργαλειοποίηση και προσπάθεια ανακατεύθυνσης του ταξικού μίσους. Όχι προς την αστική τάξη και το πολιτικό κατεστημένο, όχι προς τα πραγματικά αστόπαιδα που αναλαμβάνουν τους οικογενειακούς ομίλους και συνεχίζουν τις πολιτικές δυναστείες, αλλά προς τα δήθεν «αστόπαιδα» που κάνουν καταλήψεις, πάνε σε συνελεύσεις και πετάνε μπουκάλια σε μπάτσους. Η κατηγορία του «αστόπαιδου» δηλώνει πως «κακώς δεν συμπεριφέρθηκαν σαν (σωστά) αστόπαιδα». Λες και οι ίδιοι δημοσιογράφοι θα έλεγαν «μπράβο, πληροίς τον ρόλο σου στην ταξική πάλη» στο κάθε εξεγερμένο που δεν έχει ούτε ένα πτυχίο για να πιαστούν και να το βγάλουν «αστό».

Όπως γράφουν τα σύντροφα στο *V-Violence*, «[α]υτό το διαλεκτικό σχήμα που στο ένα του άκρο έχει την οικογένεια και στο άλλο την αγορά, στο ένα την πολιτική εξουσία και στο άλλο την οικονομία, στο ένα το νάρκισσο και στο άλλο τον ασκητή, δεν είναι παρά μια τεχνολογία εξουσίας-γνώσης, που σκοπό έχει την ειρηνοποίηση της επιθυμίας και την ταύτισή της με τη διαπραγμάτευση μεταξύ ιδιωτικού και δημόσιου συμφέροντος»³⁵. Το ψυχολογικό σχήμα της απολίτικης, αντικοινωνικής, ναρκισσιστικής αχαριστίας λειτουργεί ως αντιεξεγερτική υποκειμενοποίηση που θέλει να διαχωρίσει τον εσωτερικό εχθρό από την μία, και τον φιλειρηνικό νομιμόφρονα πληθυσμό από την άλλη. Το ζήτημα είναι να υπερβούμε και τα δύο μέρη αυτής της υποκειμενοποίησης. Να αναγνωρίσουμε πώς η επιθυμία για προδοσία κινείται διαπερνώντας τις κατηγορίες του κυρίαρχου λόγου, να μολυνθούμε από αυτήν, και να την διασπείρουμε.

6. για την αποκατάσταση της πολυκατοικίας

Όλο το σάλιο και το μελάνι του καθεστωτικού λόγου για δολοφονικούς τρομοκράτες έχει, κάποια στιγμή, να αντιμετωπίσει και την πραγματικότητα ότι η έκρηξη στους Αμπελόκηπους δεν σκότωσε κανένα άλλο από τον Κυριάκο Ξυμητήρη και ότι οι τοποθετήσεις εκρηκτικών μηχανισμών με τις οποίες η αντιτρομοκρατική έχει υποτίθεται «συνδέσει» το συμβάν είχαν προειδοποιήσεις και μόνο υλικές ζημιές.

Εδώ έρχεται, κωμικοτραγικά, η πρόνοια του σύγχρονου καπιταλιστικού κράτους. Του κράτους που για την εξυπηρέτηση των αφεντικών –και με τη βοήθεια της ενσωματωμένης αριστεράς–, αναιρεί εδώ και χρόνια ένα-ένα τα κεκτημένα των εργατικών κινημάτων του περασμένου αιώνα. Το κράτος που –για να τα βγάλουν οι εταιρίες ενέργειας– οργανώνει το ξήλωμα των βουνοκορφών αυξάνοντας την παραγωγή ρεύματος, και, ταυτόχρονα, τους διασφαλίζει πως η κιλοβατώρα θα πουλιέται στην καλύτερη (για αυτούς) τιμή. Το κράτος

³⁵ *V - Violence*, σελίδα 45.

που επιβλέπει εξώσεις και δημοπρασίες εκ μέρους των τραπεζών και εκκινώνει τις καταλήψεις που αποτελούν ανοιχτούς χώρους-αναχώματα στον εξευγενισμό των γειτονιών. Το κράτος που με αυτά και άλλα τόσα, μέσα στα πλαίσια αναδιάρθρωσης και περικοπής του έμμεσου μισθού, έχει μεριμνήσει για την φτωχοποίηση όσων διέμεναν σε εκείνη την πολυκατοικία της οδού Αρκαδίας.

Το κράτος και το κεφάλαιο λοιπόν, συνυφασμένα ήδη στην αναδιάρθρωση που ελαχιστοποιεί τις παροχές, θα συνεργαστούν και σε μία περίπτωση αρωγής με ιδιαίτερη επικοινωνιακή αξία: Τέλη Νοέμβρη, διάφορα μίντια³⁶ αναπαράγουν την είδηση ότι το δημόσιο και η ΤΕΡΝΑ³⁷ θα αναλάβουν την επισκευή της πολυκατοικίας, και οι κάτοικοι θα λάβουν επιδόματα στέγασης.

«Δεν υπάρχει πιο άσχημο πράγμα από το να χάνεις το σπίτι σου» είπε ξεδιάντροπα ο υπουργός επικρατείας Άκης Σκέρτσος στην συνάντηση με τους ιδιοκτήτες της πολυκατοικίας στο Μαξίμου. Θυμάμενος την έκρηξη στο υπουργείο ΠροΠο που σκότωσε τον ταξίαρχο Γιώργο Βασιλάκη το 2010, έθεσε τον εαυτό του μαζί με τους ιδιοκτήτες ως «θύματα τρομοκρατικών οργανώσεων».³⁸

Με την κανονικοποιημένη βία φυσικοποιημένη και αορατοποιημένη³⁹ το κράτος εμφανίζεται σαν υπερασπιστής της μη-βίας και διαμεσολαβητής της αλληλοβοήθειας. Ενώ εξασφαλίζει την βία της καθημερινότητας, επενδύει στην υπερορατότητα του συμβάντος της έκρηξης, όχι μόνο με το να κατασκευάζει τον «εσωτερικό εχθρό», αλλά και με το να κατασκευάζει μια άλλη θέση όπου το ίδιο και ο υπόλοιπος πληθυσμός έχουν ως κοινό την επιθυμία για μια δήθεν μη-βίαη κανονικότητα.

³⁶ Βλέπε πχ: LiFO. *Έκρηξη Στους Αμπελόκηπους: Δημόσιο και ΤΕΡΝΑ Θα ξαναφτιάξουν τα 44 Ακίνητα*, 22 Νοεμβρίου 2024.

³⁷ Η ΤΕΡΝΑ είναι ένας από τους τέσσερις μεγαλύτερους κατασκευαστικούς ομίλους της χώρας (της λογής των ΑΚΤΩΡ, AVAX, Μυτιληναίος) με συμφωνίες με το εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, και εργολαβίες στα αιολικά της καμμένης Εύβοιας.

³⁸ Βίντεο από τη συνάντηση ανέβηκε στο κανάλι του Αθηναϊκού-Μακεδωνικού πρακτορείου ειδήσεων στο γουτιουμπ, στις 22 Νοεμβρίου 2024.

³⁹ Βλέπε και το «δυο λόγια για την βία», σελίδα 6.

7. η υπόθεση των Αμπελοκήπων

Η αντιξεγεργτική υποκειμενοποίηση είναι μία τακτική καταστολής μέσω διαχωρισμού. Είναι σημαντικό να ξεκαθαρίσουμε, εδώ (και ανακαλώντας την «σημείωση για την εξουσία» νωρίτερα), πως όταν μιλάμε για διαχωρισμό του (όποιου) «εσωτερικού εχθρού» από τον πληθυσμό, δεν μιλάμε ακριβώς για διαχωρισμό δύο φυσικών σωμάτων. Δεν προϋπάρχει του κυρίαρχου λόγου ούτε ο «εσωτερικός εχθρός», ούτε και ο «πληθυσμός». Δεν είναι δύο ξεχωριστά αλλά διασυνδεδεμένα σώματα. Είναι δύο ιδεολογικές κατασκευές.

Όταν η αντιξεγερση παράγει αυτόν τον διαχωρισμό δεν τον παράγει απλώς μεταξύ ατόμων, αλλά πρώτα απ' όλα μέσα στα ίδια τα άτομα. Με άλλα λόγια, ο αντιξεγεργτικός λόγος της κυριαρχίας μας λέει: «με ποιόν»... ή μάλλον «τί είσαι εσύ;». Μας δίνει το «Α» και το «Β», και μας λέει: «διαλέγεις και παίρνεις».

Μία απάντηση που εντάσσεται στους όρους της κυριαρχίας λέει πως η έκρηξη προσέβαλλε τον νόμο, τα άμεσα εμπλεκόμενα (Κυριάκος και Μ) μάλλον όντως αποτελούν «εγκληματική οργάνωση» και επίδικο αποτελεί μία μονάχα μερική αντιπαράθεση ως προς το πού οφείλει να τοποθετηθεί το όριο της κρατικής νομοπροστατευτικής βίας. Σε ποιο βαθμό, δηλαδή, είναι νόμιμο το κράτος να στήνει δικογραφίες με ελλειπή στοιχεία και να εξαιρεί από τα συλληφθέντα τα υποτιθέμενά τους δικαιώματα. Σε ένα τέτοιο πλαίσιο, κομμάτια της αριστεράς που θα ασχοληθούν με το ζήτημα αντιπολιτευτικά θα επικεντρωθούν στην προφυλάκιση του Ν. Ρωμανού, δευτερευόντως θα πιάσουν τον «26χρονο» που προφυλακίστηκε για την ίδια σακούλα, έπειτα ίσως αγγίζουν θολά Δ. και Δ., και θα διατηρήσουν μια τακτική σιγής ως προς την Μ και τον Κυριάκο.⁴⁰ Αυτός ο αριστεριστικός λόγος ευτυχώς δεν έχει υπάρξει ούτε η μόνη ούτε και η πιο ηχηρή απάντηση.

Πολλές αντιδράσεις στο συμβάν της έκρηξης στους Αμπελόκηπους έβγαιναν έξω από το νοηματικό πεδίο των υποκειμενοποιήσεων του κυρίαρχου λόγου,

⁴⁰ Αυτό το βλέπουμε, π.χ. σε άρθρο της Δανάης Κισκήρα-Μπαρτσώκα στην Εφημερίδα των Συντακτών (21/11/24), όπου γίνεται κριτική στο γεγονός ότι ο Ρωμανός «όχι μόνο δεν καλείται από τις δικαστικές αρχές ως μάρτυρας, αλλά εμφανίζεται ενώπιόν τους αντιμέτωπος με το ίδιο κατηγορητήριο που έχουν οι άλλοι τρεις συλληφθέντες». Αντίστοιχα η ανακοίνωση του ΜέΡΑ25 στην ίδια εφημερίδα (23/11/24) κλίνει με το ασφαλέστατα θολό: «[υ]περασπιζόμαστε τον Νίκο Ρωμανό, και μαζί του υπερασπιζόμαστε όλους τους άδικα στοχοποιημένους».

Αν δεν ήταν συνδεδεμένος με την μνήμη του Γρηγορόπουλου και την μαζικότητα των ημερών του Δεκέμβρη του '08, μάλλον ο Ρωμανός θα ήταν ένας ακόμα αντιξεγουσιαστής ληστής τραπεζών χωρίς συμβολική αξία για τον «λαό», και άρα ανάξιος ενασχόλησης για τους αριστερούς πολιτικούς καριερίστες.

απορρίπτοντας την ερώτηση «διάλεξε τί είσαι εσύ», και τους όρους της. Οι σχέσεις του Κυριάκου και της Μ με τον αντιεξουσιαστικό χώρο ήταν και είναι σχέσεις κοινότητας, φιλίας, συντροφικότητας, αλληλεγγύης. Σχέσεις που χτίζονται μέσα στην καθημερινότητα των πολιτικών αγώνων. Δεδομένης της πολλαπλότητας των τάσεων του αντιεξουσιαστικού χώρου (βλέπε κάποιες σκέψεις για τον χώρο και παρακάτω) και μάλλον ιδιαίτερα λόγο αυτής της πολλαπλότητας, ήταν σχέσεις περισσότερο ή λιγότερο κοντινές, και εκεί ίσως θα ήλπιζε το κράτος να πιαστεί για να παράξει έναν διαχωρισμό ανάμεσα σε «καλούς» και «κακούς» αντιεξουσιαστές. Ο συναισθηματικός δεσμός του πολιτικού αγώνα έχει όμως φανεί δυνατότερος από τον κυρίαρχο λόγο.

Η απώλεια του Κυριάκου Ξυμητήρη άγγιξε όσα τον ήξεραν, αλλά και κόσμο που μπορεί να μην τον ήξερε καλά ή και να μην τον είχε γνωρίσει ποτέ. Το Σάββατο 16 Νοέμβρη, την ημέρα πολιτικής εκδήλωσης μνήμης στον πεζόδρομο της Μεσολογγίου, τα Εξάρχεια στέρεψαν από κονιάκ. Ο πόνος και η αγάπη των ατόμων που συναντήθηκαν εκεί, όπως και οι αμέτρητες δράσεις αλληλεγγύης στην Ελλάδα και σε όλο τον κόσμο, έδειξαν πως η έκρηξη της 31ης Οκτώβρη ήταν ένα συμβάν την σημασία του οποίου ακόμα δεν έχει καταφέρει να περιφράξει τελείως ο κυρίαρχος λόγος.

Για πάρα πολλά από εμάς, ένα ασταθές και μεταβαλλόμενο σύνολο που το κράτος και οι υποστηρικτές του παλεύουν συνεχώς να οριοθετήσουν, η υπόθεση των Αμπελοκήπων δεν είναι μια υπόθεση ειδησιογραφίας ή δικαστηρίων. Είναι η υπόθεση κάποιου που έχασε τη ζωή του ρισκάροντας για κάτι. Είναι η υπόθεση που κάνουμε κάθε φορά που, ενάντια σε όλα τα κιγκλιδώματα του κόσμου γύρω μας, ονειρευόμαστε – *τί κι αν τα πράγματα ήταν όλα τελείως διαφορετικά;*

αντί επιλόγου – χώρος, πληθυσμός και προδοσία

Ο κυρίαρχος λόγος υποκειμενοποιεί και στοχοποιεί τα υποκείμενα που κατασκευάζει. Το συμβάν της έκρηξης των Αμπελοκήπων έφερε έναν νέο κύκλο σημασιολογικών κατασκευών στη πλάτη αυτού του διαβόητου στην Ελλάδα υποκειμένου, του ««αναρχικού-αντιεξουσιαστή»». Αν λοιπόν κάπου έχει στοχεύσει περισσότερο η τρομοκρατία της μιντιακής προπαγάνδας, αν υπάρχει κάποιο επίκεντρο πέρα από την συγκεκριμένη επίθεση στα συλληφθέντα και την γενικευμένη επίθεση σε όλον τον πληθυσμό, αυτό είναι αυτό που λέμε «αντιεξουσιαστικός χώρος».

Το ότι έχει κάτσει να μιλάμε για *χώρο* –και όχι μόνο εδώ (στα γαλλικά πχ λένε *milieu*)–, νομίζω πως έχει να κάνει με μία αντίληψη πως η αντιεξουσία/ η αναρχία/ η αυτονομία είναι πεδία κίνησης. Όλα όσα αναγνωρίζουμε τα εαυτά μας ως κομμάτια τους, κάπως, κάποτε μπήκαμε σε αυτούς τους χώρους. Τα περισσότερα από εμάς μάλλον δεν «ξεπροβάλλαμε από την μήτρα με μια μαύρη κουκούλα», που λένε και τα μέλη της «Επιτροπής Πειραματισμού»⁴¹. Στον χώρο, ή τους χώρους, των πολλών «α» κινούνται ιδέες, επιθυμίες, πρακτικές, και κόσμος πλησιάζει, μπαίνει, βγαίνει, ξαναμπαίνει, ο ίδιος ο «χώρος» αυτός κυριολεκτικά και μεταφορικά εξαπλώνεται, συρρικνώνεται, μετασχηματίζεται.

Ακριβώς επειδή αυτές οι κινητικότητες έχουν κάτι το ανατρεπτικό, αποτελεί επίδικο του κράτους να τις ελέγξει, και αυτός ο έλεγχος συμβαίνει μέσα από γνωστές τακτικές χαρτογράφησης-παρακολούθησης-φακελώματος, (στρατιωτικοποιημένης-)αστυνομικής πολιορκίας, *αλλά και* (και εδώ ίσως έχει δοθεί λιγότερο προσοχή) υποκειμενοποίησης. Πέρα από τον χώρο όπως τον παράγουν έμπρακτα όλες οι απεδαφικοποιημένες κινήσεις εντός του, ο αντιεξουσιαστικός χώρος είναι και ένα πάρα πολύ επίμαχο πεδίο κατασκευής για την κυριαρχία. Όσα κινούμαστε εντός των α/α/α/... λοιπόν, δεν κινούμαστε μόνο μέσα και ανάμεσα στις μολυσματικές ιδέες, επιθυμίες και πρακτικές της ανατροπής, αλλά και στις κατασκευές υποκειμενικότητας της κυριαρχίας. Αυτό φυσικά το κάνουμε ανέκαθεν, αφού κυρίαρχη υποκειμενοποίηση είναι και οι κατηγορίες-ρόλοι «άντρας/γυνάικα», «στρέιτ/γκέι», «σις/τρανς», «ικανό/ανάπηρο» κ.ο.κ που δεν παύουν να υπάρχουν στον α/α/α χώρο, και είναι ζήτημα η αντίστασή

⁴¹ Βλέπε την μπροσούρα *Terror Incognita*, διαθέσιμη στο σάιτ του CrimethInc.

μας σε αυτές γενικά. Αλλά, επιπλέον και συγκεκριμένα μέσα από τις αντιεξεγερτικές υποκειμενοποιήσεις, υπάρχουμε και μέσα στην κατηγορία-ρόλο του «αναρχικού-αντιεξουσιαστή», του «ριζοσπαστικού», του «επαναστάτη». *Αντιεξέγερση*, δηλαδή, (και) μέσα από όρους που μπορεί και να μας κολακεύουν, ενώ ταυτόχρονα μας διαχωρίζουν από τον «κοινό πληθυσμό» και έτσι μας καταστέλλουν.

Η διαδρομή ανάλυσης στην οποία μπήκα γράφοντας αυτό το κείμενο μου εφιστά την προσοχή στον *πληθυσμό* ως μία κατηγορία κεντρικής σημασίας που μένει στα παρασκήνια του θεάτρου του κυρίαρχου λόγου, όπου τους κεντρικούς ρόλους παίζει το κράτος και ο «εσωτερικός εχθρός». Ο «εσωτερικός εχθρός», άσχετα αν ταυτιζόμαστε με αυτόν ή τον υποστηρίζουμε πολιτικά, είναι απλώς ένα εργαλείο για το κράτος. Η επίμαχη κατηγορία είναι ο πληθυσμός. Και αυτό όχι επειδή ο πληθυσμός έχει κάτι το ριζοσπαστικό –δεν μπαίνουμε σε μύθους και ρητορικές για τον «λαό» και το δίκιο του. Ο πληθυσμός τα έχει όλα: τους μικροαστούς και τους φτωχούς, τους νοικοκύρηδες και τους παρειακούς, τους φασίστες και τους αντιφασίστες, τους αριστερούς και τους αναρχικούς, τους πολίτες και τους *sans papier*... Ο πληθυσμός είναι η επίμαχη κατηγορία επειδή είναι η σχέση κράτους-πληθυσμού η οποία αποτυπώνει την λογική της διακυβέρνησης: της συνολικής επιτήρησης, της διαμεσολάβησης, του ελέγχου. Ο πληθυσμός είναι το χνάρι σύνολο το οποίο για να κυβερνηθεί πρέπει να περιφραχθεί – και βασικό σημείο αυτής της περίφραξης είναι το να καταστεί κατανοητός μέσα από κατασκευές υποκειμενικότητων⁴².

Αν μία αντίσταση διαρρηγνύει την κυβερνησιμότητα του πληθυσμού, τότε η κρατική απάντηση είναι και πάλι η περίφραξη της αντίστασης. Οποιαδήποτε περίφραξη (για το κράτος) είναι καλύτερη από το τίποτα. Αν η απώλεια ελέγχου δεν μπει στο υποκείμενο της τρέλας ή του εγκλήματος, μπορεί να μπει σε αυτό του «επαναστάτη». Στο συγκεκριμένο του Δεκέμβρη τα σύντροφα από *Ego Te Provoco*, ο *Flesh Machine* και το φ.δ. έγραφαν:

«Το ζήτημα λοιπόν σήμερα είναι η συναρμογή των δυνατοτήτων του Δεκέμβρη προς όφελος της επανάστασης ή της τάξης και όχι φυσικά μια επανεγγραφή τους στο κλασικό δίπολο καταστολή-αντίσταση, μια συστολή του ανταγωνιστικού πε-

⁴² Όπως γράφει ένα συντρόφι: *Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η εκστρατεία ενάντια στην νεανική παραβατικότητα και τον οπαδισμό, όπου με πρόσημα μια αντικοινωνική βία το κράτος περνάει μέτρα (κρυφή και ανοικτή αστυνόμευση δημοσίων χώρων, μεγαλύτερος έλεγχος, αυστηροποίηση ποινών σε συνήθεις επιθετικές πρακτικές) όπου τελικά έχουν αντίκτυπο σε ολόκληρο τον πληθυσμό. Κάθε «εσωτερικός εχθρός», όσο συγκεκριμένος κι αν είναι, παράγεται μαζί με την ακόμα και τελειώς αόριστη αντικατοπτρική του θέση: αυτή του συνταγμένου με την κυριαρχία, φιλειρηνικού, νομιμόφρονα πληθυσμού.*

δίου στο σχήμα κρατικοί υπάλληλοι-συνειδητοποιημένοι επαναστάτες. Των αποκρυσταλλωμένων δηλαδή μορφών αντίθεσης που ακριβώς λόγω του ότι συνιστούν αντίστροφους πόλους ορίζουν ένα ενιαίο διαλεκτικό κύκλωμα, μια έλλογη και γι' αυτό κανονικοποιήσιμη σύγκρουση. Πράγμα που αν για το κράτος συνιστά μονόδρομο για μας θα έπρεπε να συνιστά το μόνο δρόμο που δε θα επιλέξουμε να βαδίσουμε.»

Βασικό μέλημα του κράτους είναι να διαχωρίσει τον Κυριάκο Ξυμητήρη –και οποιοδήποτε άλλο άτομο συνδέσει με το συμβάν της έκρηξης των Αμπελοκήπων– από *μία διάχυτη και μολυσματική επιθυμία αυτός ο κόσμος να τυναχτεί στον αέρα*. Από ένα αίσθημα που λέει «Δεν θέλω άλλο να δουλεύω. Δεν θέλω να πληρώνω για να αποκτήσω τεμάχια ελευθερίας. Δεν θέλω τους κοινωνικούς ρόλους που μου επιβάλλονται. Δεν με γεμίζει η ζωή που αναγκάζομαι να ζω». Οι ανυποψίαστες αρχές αντιμετωπίζουν το σοκ όχι απλώς της ίδιας έκρηξης, αλλά αυτού που θα μπορούσε να ήταν. Η *υπόθεση* των Αμπελοκήπων είναι η *υπόθεση* αυτού που θα μπορούσε να συμβεί αν... Κι έτσι το κράτος θέτει σε εφαρμογή τα εργαλεία απομόνωσης του «εσωτερικού εχθρού».

Η απάντηση στην κρατική τρομοκρατία είναι ηχηρή: «Κυριάκος Ξυμητήρης, ένας από εμάς». «Εμάς» που δεν είμαστε κανείς και τίποτα παρά μία συνάντηση μολυσματικών επιθυμιών που κυκλοφορούν μέσα στο χαώδες σύνολο του πληθυσμού. «Εμάς» που είμαστε φορείς μιας εξαπλούμενης διάθεσης προδοσίας της κυριαρχίας –μέσα μας και γύρω μας.

βιβλιογραφία

- Ahmed, Sara. *A Phenomenology of whiteness*. 2007.
- Benjamin, Walter. *Για μια κριτική της βίας*. μτφρ του Χρήστου Μαρσέλλου. Αθήνα. έρμα. 2023(1921).
- Experimentation Committee. *Terror Incognita*. CrimethInc. 2012.
- Flesh Machine, Ego Te Provoco, and φ.δ. *V - Violence: Μία κριτική του κυρίαρχου λόγου αλήθειας γύρω από την εξεγερτική βία του Δεκέμβρη*. Αθήνα. 2010.
- Mang, Daniel. *Φυλή, τάξη και οι αντιφάσεις της αρρενοπώτητας*. μτφρ από QV. QVzine #4. Αθήνα 2010.
- takim. *Αχάριστοι - Η μετανάστευση ως έγκλημα, το έγκλημα ως αντίσταση*. Αθήνα. 2018.
- (δ)ιαθεματική. *Πιπέρι στο στόμα – επιβολή πατριαρχία, τιμή και ταυτότητα στον α/α/α χώρο*. Αθήνα. Απρίλιος 2023.
- (δ)ιαθεματική. *αυτοπαρουσιαστικό*. Αθήνα. Απρίλιος 2021.
- Ρεσάλτο. *Σχετικά με την υπόθεση των Αμπελοκήπων, την καταστολή και την αλληλεγγύη*. Κερατσίνι. Δεκέμβριος 2024.

αρθρογραφία

- LiFO. *Έκρηξη Στους Αμπελόκηπους: Δημόσιο Και ΤΕΡΝΑ Θα Ξαναφτιάξουν Τα 44 Ακίνητα*, 22 Νοεμβρίου 2024.
- NewsIt. *Αμπελόκηποι: Ποιος είναι ο 31χρονος Νίκος Ρωμανός*. 19 Νοεμβρίου 2024.
- Αλεξανδρής, Άρης. *Ένοπλος Αγώνας Και Αθώοτητα*. Καθημερινή, 23 Νοεμβρίου 2024.
- Το Βήμα. *Αμπελόκηποι: Το στοιχείο που «έκαψε» τον Νίκο Ρωμανό. Τί ψάχνει η Αντιτρομοκρατική*. 19 Νοεμβρίου 2024.
- Το Βήμα. *Αμπελόκηποι - Χρυσοχοϊδης: Απετράπη μεγάλο τρομοκρατικό χτύπημα - Ακατάλληλη η πολυκατοικία*. 4 Νοεμβρίου 2024.

Η Εφημερίδα των Συντακτών. *ΜέΡΑ25: Αλληλεγγύη στον Νίκο Ρωμανό*. 23 Νοεμβρίου 2024.

Θεοδωρόπουλος, Τάκης. *Η Θηριώδης Έκρηξη Έγινε, κ. Χρυσοχοϊδη*. Καθημερινή, 5 Νοεμβρίου 2024.

Θεοδωρόπουλος, Τάκης. *Ψυχασθενείς Εμπρηστές*. Καθημερινή, 13 Νοεμβρίου 2024.

Καλαφάτης, Αλέξανδρος. *Η νέα γενιά της τρομοκρατίας: Παλιοί αρχηγοί, «φρέσκοι» τα νέα μέλη*. iEidiseis. 2 Νοεμβρίου 2024.

Κισκήρα-Μπαρτσώκα, Δανάη. *Στοχοποιούν τον Ρωμανό από αποτύπωμα σε σακούλα σκουπιδιών*. Η Εφημερίδα των Συντακτών. 21 Νοεμβρίου 2024.

Λαμπρόπουλος, Βασίλης Γ. *Φόβοι της ΕΛ.ΑΣ. για «πέμπτη γενιά» ανταρτών πόλης*. Το Βήμα. 5 Μαρτίου 2012.

Λαμπρόπουλος, Βασίλης Γ. *Αμπελόκηποι - Αποκάλυψη: Ήξεραν Από Το 2022 Για Τη Νέα Γενιά «ανταρτών Πόλης»*. Το Βήμα, 11 Νοεμβρίου 2024.

Μανδηλαρά, Τίνα. *Νίκος Ρωμανός: Η ιστορία του παιδιού με το Καλάσνικοφ που αγρίεψε νωρίς*. Το Πρώτο Θέμα. 8 Νοεμβρίου 2024.

εκπομπές & δελτία

Live You. ΣΚΑΪ. 4 Νοεμβρίου 2024.

Καλημέρα. ΣΚΑΪ. 3 Νοεμβρίου 2024.

Κεντρικό δελτίο. OPEN. 3 Νοεμβρίου 2024.

Κυρ. Μητσοτάκης: Το δημόσιο θα αναλάβει την αποκατάσταση της πολυκατοικίας στους Αμπελοκήπους. ANA-MPAwebTV. 22 Νοεμβρίου 2024.

